

Tora Vega Holmström - en tidlös konstnär

2022-12-30

Optional[© Dala-Demokraten] eller artikelförfattaren. Utgivare: Lennart Håkansson. Databasens namn: Lennart Håkansson / Dala-Demokraten / retriever-info.com

Alla artiklar är skyddade av upphovsrättslagen. Artiklar får ej distribueras utanför den egna organisationen utan godkännande från Retriever eller den enskilde utgivaren.

Klicka här för att läsa artikeln.

DALA-DEMOKRATEN Fredag 30 december 2022

KULTUR | 17

utsågs till en av årets bästa sci-fi/fantasy-böcker 2021 av New York Times.

FOTO: SEVERUS TENENBAUM.

Skapelsen Trädgården framstår som ett väldigt memento mori-stilleben; enbart konsten (minnesteatern, biblioteken) kan bevara liv.

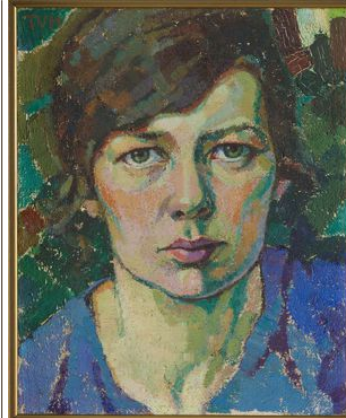
Enligt förlagets presentation är Karin Tidbeck inspirerad av Selma Lagerlöf och av Västerbottensförfattaren Torgny Lindgren. Javars, i "Minnesteatern" förekommer såväl bortbytingar och troll som fattiga norrländska bondstugor.

Fast släktskapet med Ray Bradbury syns tydligare tycker jag, både form- och innehållsmässigt. Tidbecks scenerier är mer barocka än bisarra och sällan så ödsligt trymdklygna. Men lika exakta, lika existentiellt hisnande.

Bodil Juggas

LITTERATUR

Minnesteatern
Av: Karin Tidbeck
Översättning: Andreas Vesterlund
Utgiven av: Volante förlag

Tora Vega Holmström, Självporträtt med blå klänning, ca 1916, privat ägo. FOTO: PER MYREHED

Tora Vega Holmström – en tidlös konstnär

KONST Thielska galleriet visar just nu en utställning med Tora Vega Holmströms målningar och illustrationer, hon var en tidlös konstnär, hon fick sin grundutbildning på Valands konstskola för Carl Wilhelmsson, koloristen. Färgen var också central i Tora Vega Holmströms måleri.

Spjeling är första steget mot konst heter utställningen som är den första separatutställningen sedan 1945. Tora Vega Holmström (1880–1967) kämpade liksom hennes samtida konstnärinnor mot det manliga förtrycket.

Hennes konst förminskades, hon utnämndes till att vara "en kvinnlig konstnär från Skåne" – trots att hon var etablerad på den europeiska konstaren och fick representera svensk modern konst på utställningar i London och Paris.

Tora Vega Holmström växte upp i ett dynamiskt, intellektuellt hem där tidens stora frågor diskuterades livligt och ofta, hennes far var föreståndare för Hvilans folkskola i Åkarp. Hon hade sin bas i Skåne och bodde under många år högst upp i tornet på Bredgatan 25 i Lund.

Hela livet gjorde hon omfattande resor till Finland, Tyskland, Frankrike och Algeriet, detta trots att hon tidvis led svårt av reumatisk sjukdom. Under sina resor lärde hon känna Rainer Maria Rilke, han blev en nära vän, de brevväxlade intensivt under många år.

Tora Vega Holmström var en stark, självständig kvinna, kunde inte acceptera sociala orättvisor, aktiv i rösträttsrörelsen, 1930-talets Tyskland oroadde henne mycket med tanke på hennes judiska vänner, en oro som hon givit uttryck för i olika artiklar och skrivelser. Tora Vega tog ett mycket medvetet val med att aldrig gifta sig eller skaffa barn. Det gjorde att hon kunde vara yrkesverksam hela livet. Hon skrev följande i ett brev till filosofen Hans Larsson: "att aldrig underkasta sig".

Hon gick sin egen väg, när andra svenska konstnärer reste till Paris för att undervisas av Matisse, så valde hon Tyskland och studerade för Adolf Hölzel i Dachau.

Marseille var en stad som hon ofta besökte, här tyckte hon sig finna karaktärsfulla ansikten och nya motiv.

Tora Vega Holmström, Gosse med snäcka, 1918, Moderna Museet.

FOTO: TOBIAS FISCHER / MODERNA MUSEET

UTSTÄLLNING

"Spjeling är första steget mot konst"
Tora Vega Holmström
Visas fram till 29 januari 2023
på Thielska galleriet

Här fann hon också sin modell, hon såg en dag en kvinna med ett barn på armen – det var en bild som hon absolut ville måla. Kvinnan hette Cathérine, analfabet och sjubarnsmamma, hon blev Tora Vegas mest uppskattade modell.

Det är också en bild av Cathérine som gör störst intryck på mig, den heter Spansk Madonna. Det är en trött, utarbetad Madonna, hon möter inte betraktarens blick, barnet sover. I bakgrunden finns ett blått fält som för tankarna till Marias himmelsblå mantel. En gripande, genomträngande bild!

Thielska visar också prov på Tora Vega Holmströms utsökta porträttmåleri. Speciellt vill jag nämna tavlan på Lucia Ingers (målad 1926). Det är definitivt en utställning värd en stockholmsresa – även om utställningen inte är så omfattande. Det är mycket spännande att få möta ännu en begåvad kvinna och konstnärinna som alltför länge fått stå bak i skuggorna.

Fotnot: Birgit Rausing har skrivit två mycket läsvärda böcker om Tora Vega Holmström: "Tora Vega Holmström" (1981) och "Rainer Maria Rilke och Tora Vega Holmström". (1989)

Yvonne Grönig